

és > dir

<http://esadir.com>

TELEVISIÓ DE CATALUNYA

ccrtv **interactiva**

 Fundació
La Marató de TV3

L'**és > dir** és el portal lingüístic dels mitjans de la CCRTV, fruit de l'actualització i refosa d'*El català a TV3. Llibre d'estil*, de Televisió de Catalunya, les *Orientacions lingüístiques* de Catalunya Ràdio i els *Criteris lingüístics sobre traducció i doblatge* (TV3), als quals s'ha afegit tot el material elaborat a partir de l'experiència diària d'assessorament, des de l'inici de les nostres emissions (1983), en els diversos gèneres i registres de la programació.

Aquest web es va crear, coincidint amb el vintè aniversari de TV3 i Catalunya Ràdio, amb la intenció d'aprofitar els avantatges que proporcionen les noves tecnologies per oferir una eina de consulta sobre problemes lingüístics, que pugui ser útil als professionals dels nostres mitjans de comunicació.

L'eina, que s'ha demostrat molt eficaç, ja que resol en una única base de dades les convencions d'usos lingüístics de totes les empreses de la Corporació, pot ser útil a molts altres professionals de la comunicació i de l'ensenyament, a estudiants, i, en definitiva, a qualsevol persona que estigui interessada per la llengua catalana i per la feina dels nostres serveis lingüístics. Per això hem volgut obrir-la a la xarxa com una eina més d'ajuda a la normalització de la nostra llengua.

Tot i el seu contingut lingüístic, no vol ser ni una gramàtica ni un diccionari, sinó un recull dels punts de gramàtica necessaris per a la construcció i execució del discurs comunicatiu, i de les paraules que en un moment o altre han generat dubtes d'ús o de pronúncia.

L'objectiu principal de l'**és > dir** és aconseguir un llenguatge adequat als nostres mitjans de

comunicació: clar, directe,
senzill i genuí, amb preferència
per les formes més naturals i
espontànies de la llengua.

CATALUNYA
RÀDIO

CATALUNYA
MÚSICA

El **model de llengua** del mitjà es forma partint de la varietat comuna o **estàndard** i utilitzant els diversos **registres** per adaptar-se als **gèneres** comunicatius. El nostre s'ha anat perfilant i consolidant a partir de la tradició que ens ha arribat (sobretot escrita) i de les necessitats i els trets propis dels mitjans. Així, des del 1983, entre tots hem anat configurant un llenguatge transmissor i eficaç.

L'és > dir és una mostra de la superació constant en la feina de tots, que neix d'unes necessitats reals:

» és una revisió i actualització de publicacions i materials elaborats;

» és la unificació definitiva de criteris lingüístics i la coordinació entre TV3 i CR en l'activitat diària d'assessorament;

» és un servei públic que ofereixen els nostres mitjans a institucions, mitjans de comunicació, universitats, professionals de la traducció, escoles, etc.

Aquest servei públic de fet respon a una demanda creixent des de tots aquests àmbits perquè els fem participar dels nostres continguts i directius.

És una producció de la CCRTV amb uns continguts que no es troben enlloc més reunits en un sol web.

Els materials que formen el cos del web són:

» *Llibre d'estil de TV3*: orienta sobre l'estàndard més formal adreçat als Informatius, però també inclou ja consideracions sobre els registres col·loquials.

» *Orientacions lingüístiques* de Catalunya Ràdio.

» *Criteris lingüístics sobre traducció i doblatge*, que es complementen amb els 12 números del butlletí intern "Versió doblada".

» Les actualitzacions recollides al fòrum "versiodoblada" (llista de distribució per correu-e): intercanvi d'informacions i de recerques entre els professionals que estan homologats per TV3 i que treballen per als estudis de doblatge. Aquest fòrum és una comunitat virtual de treball.

» Tots els materials elaborats durant vint anys llargs i que no es troben relacionats en les manifestacions citades. Inclouen també gran quantitat d'expressions o d'estructures conversacionals pròpies del català col·loquial que han generat els programes amb els diferents registres de llenguatge.

El web **és>dir** està format per elements de quatre tipus principals: les **entrades**, dedicades a una paraula o una expressió; els **documents**, que contenen l'enunciat d'una norma i la llista de paraules a les quals es pot aplicar, i les **carpetes**, que contenen i estructuren tots aquests elements. A final de gener del 2006, l'**és>dir** presentava la següent estadística:

<u>Element</u>	<u>Nombre</u>
Entrades	11.814
Documents	444
Temes	189
<u>Carpetes</u>	<u>478</u>

Dues novetats importants de l'**és>dir**, per l'aportació que representen, són:

- »»» l'**arxiu de veu** associat a moltes de les transcripcions de noms estrangers;
- »»» la **transcripció en la variant nord-occidental** d'unes 3.000 entrades de lèxic comú de les prop de 7.000 amb transcripció que inclou.

La feina d'elaboració s'ha fet en dos anys llargs. El projecte ha estat compartit per CR i TV3 i la redacció de materials s'ha hagut d'adaptar al nou format de web. S'ha assignat a Jordi Solé, lingüista de CR, la feina de coordinació i edició. L'edició l'ha portat a terme també Oriol Camps. Jordi Català ha estat l'interlocutor i coordinador en totes les gestions entre empreses de la Corporació que han tirat endavant el projecte. De la direcció se n'han fet càrrec Oriol Camps i Maria Alba Agulló.

Tot això amb la participació activa i molt vinculada dels serveis lingüístics de TV3 i CR, i amb la col·laboració del servei lingüístic de CCRTV Interactiva i el suport informàtic d'Activa3.

L'**és>dir** s'ha obert als usuaris en tres fases: primer, als lingüistes dels dos mitjans de la Corporació; segon, a tots els col·lectius de les empreses de la CCRTV; avui, a internet.

Els objectius del web són:

- »»» que sigui una bona eina de treball, completa i sempre al dia, i una bona font de consulta general;
- »»» que sigui un servei públic de la CCRTV amb el segell de qualitat dels nostres mitjans.

és ▶ dir

<http://esadir.com>

El **logotip** representa, amb una **A** horitzontal i elevada, inspirada en la poesia visual de Joan Brossa, el pas del que **és**, la norma, representat amb caràcters en negreta, al com s'ha de **dir**, més lleuger, representat amb caràcters més fins.

La pàgina principal de l'**és ▶ dir** té tres elements bàsics:

- 1) El **quadre de navegació**, a l'esquerra, que ens indica els apartats en què s'estructuren els continguts: **gramàtica**; **paraules**, que inclou lèxic comú, topònims, noms propis i apartats especialitzats en esports i música, i **convencions**, que, més enllà de la gramàtica, descriuen maneres de dir pròpies dels nostres mitjans, especifiquen els usos escrits i aconsellen sobre la traducció i el doblatge.

The screenshot shows the homepage of esadir.com. At the top, there is a navigation bar with the logo 'és ▶ dir' on the left, a search bar in the center, and 'Connecta't' on the right. Below the search bar, there are two columns: 'Actualitat' and 'Destaquem'. The 'Actualitat' column lists items like 'Grip aviària', 'Angela Merkel', and 'Els noms dels huracans'. The 'Destaquem' column lists 'climatologia', 'cancerigen', and 'portaveu'. On the left side, there is a sidebar with categories: Gramàtica, Les paraules, Convencions, Més dades, ajudes, and enllacos. At the bottom, there is a footer with copyright information and navigation links.

- 2) La **cerca**, situada sota la capçalera, dintre d'una barra vermella, amb dues variants: **per títol** dels elements i **ampliada**, que permet buscar qualsevol paraula dins els textos del web.
- 3) El **cos central**, constituït per dos apartats que s'actualitzen constantment: l'apartat **Actualitat** està destinat a resoldre dubtes sobre les paraules necessàries per dir les notícies més recents. Poden remetre a entrades que ja eren al web o bé anunciar noves incorporacions. L'apartat **Destaquem** està destinat a donar visibilitat a aspectes interessants del web, que no sempre estan lligats amb l'actualitat més immediata.

Connecta't

és dir

per títol ampliada cerca

ets a : inici » lèxic » entrades lèxic

Entrades Lèxic

El contingut de les entrades seleccionades en aquest apartat va sempre precedir d'alguna de les cinc orientacions d'ús següents:

- ✓ **Ús general:** paraules que podem fer servir en les nostres emissions, tant en espais de to formal (informatius, documentals, debats, etc.) com informal.
- ⚠ **Ús restringit:** paraules, sovint específiques de registres col·loquials, que en principi no és aconsellable utilitzar en espais de to formal (informatius, documentals, debats, etc.).
- ⚠ **Ús inadequat:** paraules i construccions arcaïtzants o excessivament literàries, desaconsellables a la majoria de les nostres emissions.
- ⚠ **Ús impropri o abusiu:** calcs que no expressen la idea que en realitat es vol transmetre; tòpics, termes i expressions que no aporten res al text i que l'únic que fan és enfarfegar-la innecessàriament.
- ✗ **No admissible:** paraules incorrectes d'ús freqüent. Les marquem amb un asterisc (*).

Hi ha alguns termes que, tot i ser d'ús general, hem decidit que als resultats de les cerques i altres llistats apareguin marcats amb la icona ⚠ ja que hem detectat que sovint es fan servir erròniament. L'objectiu és convidar l'usuari a entrar dins la fitxa corresponent i llegir els matisos de significat que s'hi detallen: [llista de casos](#).

Lèxic

[1] 2 3 4 ... 18 100 elements següents: >

nom	carpeta
✓ a base de	Entrades Lèxic
✗ a bote pronto*	Entrades Lèxic
✓ a canvi	Entrades Lèxic
✓ a cappella	Entrades Lèxic
✓ a daus	Entrades Lèxic
✗ a diferència amb*	Entrades Lèxic
⚠ a falta de	Entrades Lèxic
✓ a granel	Entrades Lèxic
✗ a grosso modo*	Entrades Lèxic
⚠ a hores d'ara	Entrades Lèxic
✗ a l'igual que*	Entrades Lèxic
✗ a l'objecte de*	Entrades Lèxic
✗ a l'ordre, capital*	Entrades Lèxic
✗ a mida que*	Entrades Lèxic
⚠ a nivell de	Entrades Lèxic

✗ algun que altre*	Entrades Lèxic
⚠ algun, -a	Entrades Lèxic
⚠ àlien	Entrades Lèxic
✓ alimentari, -ària	Entrades Lèxic
✗ alimentici, -ícia*	Entrades Lèxic
✗ alivi*	Entrades Lèxic

[1] 2 3 4 ... 18 100 elements següents: >

© 2005 Activa3 Principal | Mapa Web | Què és l'és dir? | Qui som? | Contacta

Un dels apartats més importants de l'és dir és el de **lèxic**, que té més de 1.700 entrades. Per facilitar el màxim d'informació en el mínim temps, hi hem incorporat unes icones que adverteixen gràficament de les **orientacions d'ús** de les paraules segons les diverses situacions comunicatives:

- ✓ **Ús general:** paraules que podem fer servir en les nostres emissions, tant en espais de to formal (informatius, documentals, debats, etc.) com informal.
- ⚠ **Ús restringit:** paraules, sovint específiques de registres col·loquials, que en principi no és aconsellable utilitzar en espais de to formal (informatius, documentals, debats, etc.).
- ⚠ **Ús inadequat:** paraules i construccions arcaïtzants o excessivament literàries, desaconsellables a la majoria de les nostres emissions.

4. **⚠ Ús impropï o abusiü:** calcs que no expressen la idea que en realitat es vol transmetre; tòpics, termes i expressions que no aporten res al text i que l'únic que fan és enfarfegar-lo innecessàriament.

5. **✗ No admissible:** paraules incorrectes d'ús freqüent. Les marquem amb un asterisc (*).

Hi ha alguns termes que, tot i ser d'ús general, hem decidit que als resultats de les cerques i altres llistats apareguin marcats amb la icona **⚠**, ja que hem detectat que sovint es fan servir erròniament. L'objectiu és convidar l'usuari a entrar dins la fitxa corresponent i llegir els matisos de significat que s'hi detallen.

<http://esadir.com>

The screenshot shows the 'esadir' website interface. At the top, there's a search bar and navigation links. The main content area displays the entry for 'climatologia'. The entry includes a breadcrumb trail: 'ets a : inici » lèxic » entrades lèxic » climatologia'. Below this, there's a link to 'ús general' with a green checkmark icon. The definition states: 'Estudia el clima en una zona, és a dir, la repercussió dels fenòmens meteorològics en un indret determinat al llarg d'un període de temps.' It also notes that 'meteorologia' is not to be confused with 'meteorologia', which studies weather conditions. There are sections for 'Incorrecte:' and 'Correcte:'. The 'Incorrecte:' section contains the sentence 'La climatologia adversa va fer suspendre el partit' in italics. The 'Correcte:' section contains the sentence 'Les condicions meteorològiques adverses (o, directament, el mal temps) van fer suspendre el partit' in bold. Below this, there's a note: 'En aquesta darrera frase, volem dir que el partit es va suspendre perquè nevava, pluvia, etc.' and a link to 'Precisions sobre sinònims i falsos sinònims'. At the bottom of the entry, there's a 'Puja un nivell' button. The left sidebar contains a navigation menu with categories like 'Gramàtica', 'Les paraules', 'Convencions', and 'Més dades'. The footer includes the year '© 2005 Activa3' and various utility links.

Les entrades de **lèxic** no només porten la marca de la corresponent **orientació d'ús**, sinó que inclouen, si cal, una breu definició, que pot **enllaçar** amb altres paraules relacionades (en aquest cas, **meteorologia**), i exemples d'ús incorrectes (en *cursiva*) i correctes (en **negreta**).

Aquestes fitxes es tanquen amb un **enllaç** a un tema més general que els engloba (en aquest cas, **Precisions sobre sinònims i falsos sinònims**).

<http://esadir.com>

Connecta't

és dir

CATALUNYA RÀDIO 3

per títol ampliada cerca

ets a : inici » música » música d » dvorák, antonín

Dvorák, Antonín

Pronunciació ⓘ ⓘ

vörzak ántonín

» autor

» txec

Escolta-ho

Grafia original: Dvořák.

Puja un nivell

aiudes

- Transcripció fonètica

enllaços

- DIEC
- GDLC
- Cercaterm (Termcat)
- Hiperenciclopèdia (subscriptors)
- DCVB
- Diccionari de Medicina
- Termes judicials
- Tots els verbs conjugats

© 2005 Activa3

Principal | Mapa Web | Què és l'és dir? | Qui som? | Contacta

Les fitxes de noms estrangers contenen, a més del títol escrit tal com és habitual als mitjans, la **transcripció fonètica**, que serveix per indicar-ne la pronunciació, precedida de dues icones actives, que enllacen:

ⓘ amb l'**Ajuda a la Transcripció**, que explica amb exemples el significat dels símbols fonètics utilitzats al web;

ⓘ amb **Justificació d'opcions**, on s'explica l'adaptació que s'ha fet per poder dir aquests noms en un context de locució en català.

Sota la transcripció fonètica, ens molts casos, com en aquest, s'ofereix la possibilitat d'escoltar el nom amb els altaveus de l'ordinador. Tenim previst associar arxius de veu a totes les entrades de noms estrangers.

En aquesta fitxa hi ha una referència a la grafia original del cognom **Dvo_ák**, que justifica la pronúncia que es representa amb la transcripció. Aquesta informació s'aporta sempre que cal.

Les **notícies** són un altre element destacat del web. Conformen la part més important de la pàgina principal i el seu objectiu és respondre ràpidament a l'actualitat. Aquest apartat proporciona als professionals les paraules i les expressions correctes i adequades per referir-s'hi. L'exemple triat ajuda a aclarir el concepte. En aquest cas tenim una notícia sobre la **grip aviària**, que indica que és incorrecta la forma *grip aviar*, recull la forma del terme en castellà, francès i anglès i amplia la informació amb diversos **enllaços externs**.

The screenshot shows the 'és dir' website interface. At the top, there is a search bar and navigation links. The main content area features a news article titled 'Grip aviària' with a photograph of chickens. The article includes a list of external links under the heading 'Per saber-ne més:'. The left sidebar contains a navigation menu with categories like 'Gramàtica', 'Les paraules', and 'Convencions'. The bottom of the page has a footer with copyright information and additional navigation links.

Connecta't

és dir

CATALUNYA RÀDIO 3

per títol • ampliada cerca

ets a : inici » notícies » notícies puntuals » grip aviària

Grip aviària

- » Forma incorrecta: grip *aviar**
- » castellà: *gripe/influenza aviar/aviària*
francès: *grippe/influenza aviaire*
anglès: *avian influenza/flu*
- » Equivalent català: **influença aviària**.
S'ha anomenat també "**grip del pollastre**"
- » Grip pròpia de l'**aviram**
- » Malaltia vírica contagiosa causada per un subtipus del virus de la grip A

Per saber-ne més:

- » [Terminat](#)
- » [telenotícies.com/catalunyainformacio.com](#)
- » [Organització Mundial de la Salut \(OMS\)](#)
- » [Generalitat de Catalunya](#)
- » [Govern espanyol](#)

atudes

- Transcripció fonètica

enllaços

- DIEC
- GDLC
- Terminat
- Hiperenciclopèdia (subscripció)
- DCVB
- Diccionari de Medicina
- Termes judicials

3

© 2005 Activa3

Principal | Mapa Web | Què és l'és dir? | Qui som? | Contacta

L'**és dir** està concebut com una eina oberta i dinàmica: per això incorpora a la barra inferior un enllaç **Contacta**, que a través de l'adreça esadir@esadir.com permet als nostres visitants comunicar-nos tot el que creguin convenient per ajudar-nos a millorar el nostre servei.

és dir

<http://esadir.com>